

ללא נביא וסנהדרין - תוקף מלכות אחאב

א. בדף הקודם התחלנו לדון בשאלת דרכי מינוי המלך. נפגשנו עם דברי הרמב"ם על הצורך במעורבות הנביא והסנהדרין במינוי (מלכים א, ג):

אין מעמידין מלך בתחילה אלא על פי בית דין של שבעים זקנים ועל פי נביא, כיהושע שמינהו משה רבינו ובית דינו, וכשאל ודוד שמינם שמואל הרמתי ובית דינו.

בהלכות סנהדרין, בפירוט תפקידי בית הדין הגדול, הרמב"ם מזכיר רק את הצורך בסנהדרין ומשמיט את הצורך בנביא (סנהדרין ה, א):

אין מעמידין מלך אלא על פי בית דין של שבעים ואחד.

הציץ אליעזר והרב קוק למדו מכך שיש הבדל בין הצורך בנביא שאינו מעכב ובין הצורך בסנהדרין שמעכב, וכך כאמור כתב הרב ישראל בדעתו של הרב קוק (עמוד הימיני סימן ז):

ומרן הרב זצ"ל בא"ד (שם) רוצה לחלק בין נביא לסנהדרין, שהנביא אינו אלא דין לכתחילה אבל סנהדרין גם בדיעבד נצרך. ומתוך בזה מה שהרמב"ם בהלכות סנהדרין הביא להלכה שאין ממנים מלך אלא ע"י סנהדרין והשמיט הצורך בנביא, והוא לדעתו משום שבלי סנהדרין גם בדיעבד אינו מינוי.

האם מעורבות הסנהדרין אכן מעכבת? מלך שהסנהדרין לא היו מעורבים במינויו לא מוגדר הלכתית כמלך? הסנהדרין ודאי לא היו מעורבים במינוי עמרי. זמרי מרד באלה והדיח אותו. עמרי הדיח את זמרי ונאבק עם תבני על השלטון (מלכים א, טז):

אז יחלק העם ישראל לחצי חצי העם היה אחרי תבני בן גינת להמליכו והחצי אחרי עמרי: ויחזק העם אשר אחרי עמרי את העם אשר אחרי תבני בן גינת וימת תבני וימלך עמרי.

עמרי עשה 'הרע בעיני ה' וירע מכל אשר לפניו', ובנו אחאב שמלך אחריו הוסיף לחטוא (שם, ל):

ויעש אחאב בן עמרי הרע בעיני ה' מכל אשר לפניו.

ודאי אפוא שהסנהדרין לא היו מעורבים במינוי עמרי שהשיג את השלטון בכח, וכן במינוי אחאב שירש ממנו את השלטון. בכל זאת יש מספר ראיות לכך שאחאב היה נחשב למלך. הגמ' בזבחים עוסקת בכבוד מלכות ורבי יוחנן לומד זאת מהכבוד שחלק אליהו לאחאב (זבחים קב):

א"ר ינאי: לעולם תהא אימת מלכות עליך, דכתיב (גבי משה כשהתרה בפרעה על מכת בכורות) וירדו כל עבדיך אלה אלי (והשתחוו לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך), ואילו לדידיה לא קאמר ליה (לא הזכיר משה את פרעה עצמו בין היורדים אליו). רבי יוחנן אמר, מהכא: ויד ה' היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב (שהיה רוכב על סוסו עד בואכה יזרעאלה ועשה כן משום כבודו של המלך אחאב, שאין דרך מלכים ללכת יחיד).

חשוב: האם ניתן ללמוד מכך שגם מלך שלא התמנה על ידי הסנהדרין נחשב למלך?

מקור נוסף הוא הגמ' בסנהדרין שדנה בשאלה מי יורש את ממון 'הרוגי מלכות', אנשים שהוצאו להורג על פגיעה במלכות. חכמים ורבי יהודה נחלקו בכך, וחכמים הביאו ראיה מכרם נבות (סנהדרין מח):

תנו רבנן: הרוגי מלכות נכסיהן למלך, הרוגי בית דין (על עבירות אחרות) – נכסיהן ליורשין. רבי יהודה אומר: אף הרוגי מלכות נכסיהן ליורשין. אמרו ליה לרבי יהודה: והלא כבר נאמר **הנה בכרם נבות אשר ירד שם לרשתו** (ומכאן שהרוגי מלכות נכסיהם למלך, שכן נבות נהרג גם על קללת המלך). – אמר להן: בן אחי אביו היה וראוי ליורשו היה. – והלא הרבה בנים היו לו! – אמר להן: אותו ואת בניו הרג, שנאמר אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי.

התבונן: האם אפשר להביא מגמ' זו ראיה שאחאב היה נחשב הלכתית למלך?

יתכן שלא: אחאב ודאי תבע שיתנהגו כלפיו בהתאם לדיני המלוכה, והיה רואה בהתנהגות אחרת משום מרידה במלכותו. מאחר שכך, ניתן ללמוד מכך שירש את כרם נבות שהמלך יורש את ממון הרוגי המלכות גם אם הלכתית הוא לא היה נחשב כמלך.

ראיה שלישית היא מדין חטאת נשיא ומדברי הירושלמי. המשנה מלמדת (הוריות י):

איזהו נשיא? זה מלך, שנאמר: מכל מצות ה' אלהיו, שאין על גביו אלא ה' אלהיו.

הברייתא מלמדת שאין הבדל בין מלכי בית דוד למלכי ישראל, והם נחשבים כמלכים בו זמנית כל עוד שהם אינם כפופים אחד לשני (הוריות יא):

מלכי ישראל ומלכי בית דוד, אלו מביאים לעצמם ואלו מביאים לעצמם!... התם לא כיפי אהדדי.

וכך פוסק הרמב"ם (שגגות טו, ו):

אי זהו נשיא האמור בתורה זה מלך שאין עליו רשות מאדם מישראל ואין למעלה ממנו במלכותו אלא ה' אלהיו, בין שהיה מבית דוד או משאר שבטי ישראל, ואם היו מלכים רבים ואין אחד מהן עובד את חבירו, כל אחד ואחד מהן מביא שעיר עזים על שגגתו.

וכך כותב הירושלמי (הוריות ג, א):

מלך ישראל ומלך יהודה שניהן שוין לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה ומה טעמא [מלכים א כב י] ומלך ישראל ומלך יהודה וגו' בגורן כבגורן.

הירושלמי דורש זאת מפסוק שעוסק באחאב ויהושפט **והפני משה** מסביר את הדרשה (שם):

1. עדי שקר שנשלחו על ידי איזבל העידו על כך.

מהיכן למדנו זה דכתיב ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה יושבים איש על כסאו מלבשים בגדים בגורן. וכי בגורן היו יושבים אלא כבגורן שהם שוין כאותם היושבים כגורן והם סנהדרין שהם יושבים כחצי גורן עגולין וכולן היו שוין זה לזה.

אחאב היה נחשב אפוא כמלך לעניין חטאת נשיא, וזאת למרות שהסנהדרין לא היו מעורבים במינויו, ומכאן שמעורבותם אינה מעכבת! זאת ועוד, הירושלמי טוען שמלכותו שווה למלכות אסא, שודאי היה מלך חוקי², ומכאן שוב שהוא נחשב למלך חוקי למרות חסרון הנבואה והסנהדרין שאינם מעכבים.

ב. לאחר המפגש הקצר עם הסוגיות נמשיך אל דיונם של רבותינו הראשונים בתוקף מלכות אחאב. נקדים: רבותינו נחלקו האם 'כל מה שכתוב בפרשת המלך מלך מותר בו'³, האם מותר למלך לעשות את המעשים שמפורטים במשפט המלך שבספר שמואל. אחד המעשים שמפורטים שם הוא החרמת רכוש פרטי, 'ואת שדותיכם ואת כרמיכם וזיתיכם הטובים יקח ונתן לעבדיו'. הראשונים⁴ הקשו ממעשה כרם נבות על העמדה שמשפט המלך משקף את זכויות המלך לפי ההלכה: אם מותר למלך להחרים רכוש פרטי, מדוע הוא נאלץ לבקש מנבות למכור לו את השדה? ומדוע היה מותר לנבות לסרב לרצונו של אחאב? מדוע סירבו לזכותו המלכותית של אחאב אינו נחשב כמרידה במלכות?⁵ ובלשון **התוספות רא"ש** (סנהדרין כ):

כל האמור בפרשת מלך מלך מותר בו. תימה א"כ נבות לאו שפיר עבד שלא נתן חלקת [השדה] שלו לאחאב ולמה נענש אחאב עליו (הרי הוא היה מורד במלכות).

הנחת היסוד של הקושיה היא שאחאב נחשב הלכתית כמלך שזכאי בזכויות המלכותיות שמפורטות במשפט המלך. הראשונים ענו מספר תשובות שמצמצמות את היקף זכות המלך להחרים רכוש (שם):

ותירץ ר"ת דאחאב שאל לו למכור ובמה שלא רצה נבות למכור לו [לא] נחשב מורד אבל ליקח בחנם הרשות בידו⁶, אי נמי דוקא ונתן לעבדיו התיר הכתוב (שאמר ונתן לעבדיו) ולא לעצמו... ואל תתמה שכן דרך תכשיטי מלכות שהוא נוטל כדי ליתן לעבדיו.

התוספות צמצמו את זכות ההחרמה בדרך נוספת (שם):

2. שהרי הוא ירש את המלוכה מדוד שהתמנה על ידי סנהדרין ונביא.
3. עוד על מחלוקת זו ראה בפרק 'מורד במלכות וזכויות המלך', בדפים על זכויות המלך.
4. לדיון מסודר ומלא יותר בקושיה זו ובתשובות הראשונים ראה בדף 'זכויות המלך - ואת שדותיכם יקח'.
5. גם סירוב לפקודת המלך נחשב כמרידה במלכות, וא"כ מסתבר שסירוב לזכות מלכותית להחרמת רכוש פרטי נחשב כמרידה במלכות.
6. כלומר, אחאב עצמו לא התכוון לממש את זכותו המלכותית להחרים בחינם, אלא רצה לקנות ככל אדם, ולכך יכול נבות לסרב.

ועי"ל דדוקא בשדה מקנה (שדה שאדם קנה, דדוקא אותה המלך יכול להחריס) אבל שדה אחוזה שירש מאבותיו לא כמו שהשיב נבות חלילה לי מתתי נחלת אבותי לך.

הוכח מדיון הראשונים, מהקושיה והתשובות, שאחאב היה נחשב הלכתית כמלך!

התשובות הראשונות לקושיה צמצמו בעקבותיה את זכות ההחרמה שבמשפט המלך. התשובה האחרונה לא צמצמה את משפט המלך אלא טענה שהוא לא חל על מלכות אחאב (שם):

אי נמי דפרשת המלך לא נאמרה רק על המלך שנמלך על כל ישראל ויהודה ומאת המקום ואחאב לא מלך על יהודה וגם לא מלך מאת המקום.

התבונן היטב בתשובת התוספות והסבר אותה. חשוב: האם כוונתה לטעון שהצורך בנביא מעכב, ומלך שלא התמנה על ידי נביא אינו נחשב הלכתית כמלך?

ג. מהי כוונת התשובה האחרונה? האם כוונתה לטעון שאחאב לא נחשב הלכתית כמלך משום שהוא לא 'מלך מאת המקום' ולא מלך על כל שבטי ישראל? **הערוך לנר, רבי יעקב עטלינגר**⁷, הסביר שכוונתה לאמירה מקומית בהיקף משפט המלך, בזכויות שמקורן בספר שמואל, ולא לאמירה כוללת (סנהדרין כ:):

וכוונת התוס' ודאי אינו דכיון דלא מלך מאת המקום על יהודה לא היה לו דין מלך דהא אליהו שרץ לפני אחאב אמרין במכילתא שחלק כבוד למלכות... הרי דהיה לו דין מלך. ועוד אמרין בהוריות (יא ב) דמלכי ישראל ומלכי בית דוד אלו מביאין לעצמן כו' ואמרין שם (י א) במתניתן דאיזהו נשיא זה מלך הרי דגם למלכי ישראל בעת מלוך מלכי בית דוד היה להם דין מלך. ועל כרחך צריך לומר דכוונת התוס' היא דדוקא דינא דפרשת המלך לא שייכי רק במי שנמלך על כל ישראל ומאת המקום אבל לא שלא יהיה לו דין מלך בלא כן.

מהי כוונת תשובת התוספות לפי פירושו של הערוך לנר? מהי האפשרות שהוא שולל ומהן ראיותיו נגדה? נסה להתבונן בדברים: מהי סברתם?

7. ביוגרפיה (פרויקט השו"ת): "רבי יעקב יוקב עטלינגר נולד בשנת ה"א תקנ"ח (1798) בקרלסרוה, גרמניה, ונפטר בשנת ה"א תרל"א (1871). ר' יעקב שימש ברבנות בקהילות אחדות בגרמניה, אבל הוא נודע ברבים בעיקר כרבה של אלטונה".

ד. הערוך לנר הבין אפוא את תשובת התוספות כאמירה מקומית במשפט המלך ולא כאמירה כוללת: אחאב מוגדר באופן כללי כמלך אך הוא לא מוגדר כך לעניין משפט המלך. הבנה זו קשה מעט: מה הסברה לפצל בין ההגדרה הכללית ובין הגדרת מלך לעניין משפט המלך? **הרב זלמן קורן** הסביר את תשובת התוספות בדרך אחרת. הוא תמה על השילוב בין שני הגורמים: 'ואחאב לא מלך על יהודה', 'וגם לא מלך מאת המקום'. מה הקשר בניהם? לכאורה אין בניהם קשר ובכל זאת עולה מתשובת התוספות שיש לצירופם משמעות, ושרק בשל צירופם אחאב לא היה נחשב כמלך (ממלכת כהנים וגוי קדוש, ממלכתיות ישראלית – משמעויות הלכתיות, עמ' 186-187):

ואמנם עצם הדבר טעון הסבר כי לכאורה עירבו התוספות שני עניינים אשר אין קשר הגיוני ביניהם, אך על כל פנים בתוספות בתירוץ זה לא שללו מן המלך אחאב את הסמכויות ההלכתיות אלא בצירוף שני הטעמים, היינו שלא מלך מאת המקום וגם לא מלך על כלל ישראל, כי בימיו היתה קיימת ממלכת יהודה. ומכאן כמובן שירבעם בן נבט וכן יהוא בן נמשי אשר מלכו מאת המקום ודאי היה להם דין מלך לכל דבר אף כי לא מלכו ביהודה, וכיוצא בהם מלכי החשמונאים כגון ינאי אף שלא הומלכו על ידי נביא מכל מקום דין מלך גמור היה להם וכמו שיבואר לקמן באופן ישיר מתוך דברי חז"ל.

מהו אפוא הקשר בין שני הגורמים? בין העובדה שאחאב לא מלך על יהודה ובין העובדה שלא מונה על ידי נביא? כהקדמה וכרקע נוסף נלמד את דברי הר"ן. הר"ן דן בקושיית הראשונים מכרם נבות שלמדנו לעיל, ולאחר הבאת תשובותיהם הוא שולל תשובה אפשרית (שם):

אבל ליכא למימר דלא המליכו לאחאב מן השמים אדרבה הוה מורד במלכות בית דוד שהיתה קיימת באותה שעה, שהרי השי"ת קרע הממלכה מבית דוד רק משבט יהודה לבדו וכל מלך שהמליכוהו עשרת השבטים עליהם דין מלך יש לו לכל דבר.

התבונן היטב בסברה שהר"ן שולל ונסה לפרש את דברי התוספות לאורה.

הרב קורן פירש את דברי התוספות לאור הסברה שהר"ן שלל, והסביר את המחלוקת בניהם (שם):

אבל טעם הדבר שקשרו התוספות בין שני התירוצים (לא מלך על יהודה ולא מלך מאת המקום) הוא מפני שבאמת תקופת חלוקת המלוכה לשתי ממלכות טעונה בירור מבחינה הלכתית. כי הנה על פי דין כאשר יש מלך בישראל ברור הדבר כי כל ישראל בכל העולם מחוייבים כלפיו במצוות שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך, ויכול הוא לכוף את ישראל שבכל העולם במלוא סמכויות המלך ההלכתיות אף כשבפועל אינם בארצו ובארץ שהם נמצאים כפופים הם למלך שבאותו מקום. ואחר שכך הם הדברים אינו מובן כלל איך

יתכנו בעת ובעונה אחת שני מלכים בישראל, והרי כל אחד מהם לכאורה מורד בזולתו, וכן כל עמו של אחד מהם מורד בהכרח בזולתו ואינו מקבל את מרותו, ואחר שכך הוא הדבר ברור כי אם בתקופה מסויימת אכן יהיו שני מלכים יצטרפו חכמי התורה להכריע איזה מהם הוא מלך ואיזה מהם הוא המורד בו. ואולם אם שני המלכים מלכו על פי נביא והוא גם קרע את הממלכה וקבע על אילו שבטים ימלוך האחד ועל איזה שבטים ימלוך זולתו שוב אין באן קושי ושניהם דין מלך להם, וזה היה המצב בזמן רחבעם וירבעם. ואולם לדעת התוספות לא זה היה המצב בזמן אחאב שהרי לא מלך מאת ה' ועל כן אי אפשר היה לו באותו זמן למלוך כלל וכלל שהרי באותה שעה שלט מלך חוקי בהחלט ביהודה, ואם כן אחאב היה למעשה כפוף לו על פי דין ואי אפשר היה להחשיבו למלך. וכך הבין כנראה הר"ן את דברי התוספות וכתב עליהם: אבל ליכא למימר דלא המליכו לאחאב מן השמים אדרבא הוה מורד במלכות בית דוד שהיתה קיימת באותה שעה, שהרי ה' יתברך קרע הממלכה מבית דוד רק משבט יהודה לבדו וכל מלך שהמליכוהו עשרת השבטים עליהם דין מלך יש לו לכל דבר. וביאור הדברים הוא שאמנם אחאב עצמו ודאי לא נתמנה למלכותו כדרך שמחייבת ההלכה, אך על כל פנים נבואת אחיה השילוני על קריעת הממלכה יצרה בהכרח דין חדש לא רק לגבי מעמדו של המלך השני אלא גם לגבי העם, היינו שעשרת השבטים אכן לא היה מחוייבים כלל בהשתעבדות למלכי יהודה וממילא ברור כי היו רשאים להמליך עליהם ברצונם מלך אחר.

נמצא על כל פנים כי מלך אשר הומלך שלא על פי דין, ודאי שיש לו דין מלך לכל דבר, אם הוא אכן שולט בפועל. ואין בדבר הזה סייג, אלא במקרה של קיום שתי ממלכות נפרדות, שאז יש צורך בהכרעה מי המלך, או בנבואה שתקיים את שניהם (אלא שנחלקו כיצד יש להגדיר את המצב בימי אחאב, ובימי אותם מלכי ישראל אשר לא מלכו על פי מינוי ישיר של נביא). אך לא נחלק אדם מעולם במעמדו של מלך שאינו מאת ה' כאשר הוא מלך יחידי בממלכת ישראל.

מהי כוונת התשובה האחרונה של התוספות לפי הסבר הרב קורן? מתי חסרון הנבואה מעכב? מה הקשר בין שני הגורמים? מהי המחלוקת בין הר"ן לתוספות לפי הסברו?

בניגוד לערוך לנר, הרב קורן הבין שכוונת התוספות לאמירה כללית על תוקף מלכות אחאב ולא לאמירה נקודתית על משפט המלך: אחאב לא נחשב כמלך בשל חסרון הנבואה ובשל מלכות יהודה. מה הקשר בין שני הגורמים? חסרון הנבואה משמעותי בגלל מלכות יהודה. בזמן שיש מלך חוקי כל ישראל משועבדים אליו ומלכות אחרת נחשבת כמרידה במלכות. הדרך היחידה להכיר בשתי מלכויות בו זמנית היא דרך נבואה שתעניק תוקף לשתייהן. זה היה המצב במלכות רחבעם וירבעם, אך לא במלכות אחאב ולכן הוא לא נחשב הלכתית כמלך: בשל קיומה של מלכות יהודה שללא נבואה מגדירה את מלכותו כמלכות לא לגיטימית.

הר"ן חולק על סברה זו, ולדעתו נבואת אחיה השילוני קבעה שעשרת השבטים אינם מחויבים עוד למלכות יהודה, וממילא אין צורך בנבואה חדשה על כל מלך ממלכי ישראל, ומלכותם לגיטימית גם ללא נבואה.

הנחת היסוד שעליה בנוי הסברו של הרב קורן היא שבזמן שיש מלכות בישראל, כל ישראל מחויבים להישמע לה והעמדת מלך אחר נחשבת כמרידה במלכות וממילא אין לה תוקף. לכן, מלכי ישראל לא נחשבו כמלכים ללא נבואה שנתנה תוקף למלכותם. נעיר, שמדברי הרב קוק עולה אחרת, וניתן ללמוד מדבריו שלאחר שהמלכות כבר נקרעה, ונוצר מצב קבוע שבו עשרת השבטים אינם מקבלים על עצמם את מלכי יהודה, הם לא היו מחויבים עוד להישמע להם וממילא היה ביכולתם להעמיד מלך גם ללא נביא⁸.

על ידי מרידת העיר, אחרי שנטו רבים מישראל מעל דוד, יש לומר שלא היו מחויבים לציית אותו בעניני מלכות, כדקיימא לן דהיה מתכפר בשעירה כיחיד על ידי מרידת אבשלום. ויש לומר דהוא הדין כל מרידה של קיבוץ הנוטים, הנם נדונים בפני עצמם אם הם רבים ומחולקים.

לפי דברים אלו, אסור אמנם למרוד במלכות, אך אם המרד מצליח ונוצר מצב קבוע שבו ציבור מסוים אינו מקבל על עצמו את סמכות המלך, אותו ציבור אינו מחויב עוד להישמע לו. ודאי אפוא ששבטי ישראל לא היו מחויבים להישמע למלכי יהודה לאחר כמה דורות של מלכי ישראל, והעמדת מלך לא נחשבה כמרידה אסורה במלכות ולא היה צורך בנבואה.

אנו באמצע הדרך של הדיון במשמעות ההכרה ההלכתית במלכות אחאב, ובתוקף מלך שנתמנה שלא על ידי סנהדרין, ובע"ה נמשיך בכך בדף הבא שבו נתמקד בדברי הרב ישראל.



ננסה לסכם לסיום:

- 1) להבנת הרב קוק והציץ אליעזר ברמב"ם, הצורך בסנהדרין מעכב בעוד שהצורך בנביא הוא לכתחילה בלבד.
- 2) הסנהדרין לא היו מעורבים במינוי אחאב שירש את מלכותו מעמרי שהשיג את שלטונו בכוח, ובכל זאת יש מספר ראיות מסוגיות הש"ס לכך שאחאב היה נחשב כמלך לפי ההלכה⁹. ומכאן שגם הצורך בסנהדרין אינו מעכב.

8. מתוך הספר לאורו של הרב פילבר.

9. למשל הגמ' שלומדת כבוד מלכות מהתנהגות אליהו כלפי אחאב. וכן עמדת חכמים שלומדת שהמלך יורש את 'הרוגי המלכות', אנשים שמוצאים להורג על מרידה במלכות, מכך שאחאב ירש

3) כך עולה מדיונם של הראשונים בקושיה ממעשה כרם נבות על העמדה שכל האמור בפרשת המלך מלך מותר בו. הראשונים ענו מספר תשובות שצמצמו את היקף זכות המלך להחרים לעצמו ממון מכוח הקושיה, ומכאן שהם רואים באחאב מלך לגיטימי לפי ההלכה.

4) התוספות בתשובתם האחרונה עונים תשובה שונה: "אי נמי דפרשת המלך לא נאמרה רק על המלך שנמלך על כל ישראל ויהודה ו**מאת המקום** ואחאב לא מלך על יהודה **וגם לא מלך מאת המקום**". עולה מתשובה זו שאפילו הצורך בנביא מעכב, ולכן אחאב לא היה נחשב הלכתית כמלך. אולם, נפגשנו עם שתי גישות אחרות בהסבר התוספות:

א) ערוך לנר: התוספות עוסקים במשפט המלך שבספר שמואל בלבד, בזכויותיו הממוניות של המלך, ולא בעצם מעמדו כמלך, מעמד שמוכח הרי מסוגיות הש"ס.

ב) הרב זלמן קורן: התוספות עוסקים בעצם תוקף מלכות אחאב, ואומרים שהוא לא נחשב כמלך בשל הצורך בנביא, אך הסיבה לכך אחרת: בעת מלכות אחאב היה מלך מבית דוד שמלך ביהודה, ובזמן שיש מלך חוקי כל ישראל מחויבים לקבל את מלכותו, והעמדת מלך אחר נחשבת כמרידה במלכות שאין לה תוקף. הדרך היחידה לתת תוקף למלכות נוספת היא על ידי נבואה, ולכן מלכותו של אחאב ש'לא מלך מאת המקום' ו'לא מלך על יהודה' לא היתה תקפה.

את כרם נבות, ומכאן שאחאב היה נחשב כמלך לפי ההלכה. ראייה נוספת היא הירושלמי שלומד שמלכי ישראל היו נחשבים כמלכים לפי ההלכה לעניין קרבן חטאת מפסוק העוסק באחאב.